

Az Európai és a Magyar Kórházi Gyógyszerész Szolgálat

Pintye János

Dr. Diósszilágyi Sámuel Kórház, Makó, Magyarország

Serviciul de farmacie clinică în Europa și în Ungaria

Societatea Europeană a Farmaciștilor Clinicieni își desfășoară activitatea în colaborare cu societățile naționale de farmacie clinică. În anul 1972 reprezentanți a 6 țări au semnat primul regulament de înființare a societății. În prezent 26 de țări europene fac parte din societate. Societatea de Farmacie Clinică din Ungaria a fost primită ca membru în Societate în anul 1991. Activitatea Societății are ca scop a dezvolta respectiv a întări farmacia clinică în diferitele țări europene. Forul cel mai important al societății este adunarea generală organizată anual, prin participarea reprezentanților din țările membre. Societatea organizează anual un congres European cu teme cele mai importante ale farmaciei clinice. Societatea de Farmacie Clinică din Ungaria își desfășoară activitatea pe baza legilor în vigoare din domeniul sănătății. Aprovizionarea cu medicamente se face direct de la fabrică, respectiv din sistemul de comercializare en-gros. Expedierea medicamentelor este orientată pe secții, respectiv pe bolnavi. Utilizarea medicamentelor este urmărită prin sistem electronic. Există o bază de date tipărite și electronice privind informațiile legate de medicamente.

European and Hungarian Hospital Pharmacy Service

The European Association of Hospital Pharmacists (EAHP) is a working community of national associations of hospital pharmacists. In 1972, the representatives of six European countries signed the first Statutes of the EAHP. The Association now has 26 member countries. The Hungarian Society of Hospital Pharmacists became a member in 1991. The goal of the EAHP is to develop the field of hospital pharmacy in the European Union Member States. The General Assembly is an important forum where the delegates of the member countries can exchange information. The Annual Scientific Congress is open to all hospital pharmacists. The Survey provides an important benchmark which can be utilized in the future for an objective assessment of the progress being made in each country. The activities of the Hungarian Society of Hospital Pharmacists are based on the relevant health care laws. It is possible to purchase drugs from pharmaceutical works and also wholesale. In most cases, drugs are produced as ordered for the individual patient. We have two drug distribution systems: stock-oriented and patient-oriented. The drug usage of the different hospital wards is monitored electronically. The overall drug information is based on national and foreign electronic databases.

Orvostudományi Értesítő, 2007, 80 (3): 234-235

www.emeogysz.ro

Az európai kórházi gyógyszerészet legfontosabb reprezentánsa az Európai Kórházi Gyógyszerészek Szövetsége. A szövetség megalakításának gondolata 1969-ben fogalmazódott meg néhány kórházi gyógyszerész körében. 1972-ben hat európai ország (Belgium, Anglia, Dánia, Franciaország, Nyugat-Németország, Hollandia) aláírta az első alapszabályt és megalakult a szövetség. 1973-tól sorra csatlakozott Európa többi országa is. A Magyar Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet a Közép-Kelet Európából elsőként nyert felvételt a szövetségbe 1991-ben.

A szövetség céljait az alábbiakban lehet összefoglalni:

1. A kórházi gyógyszerészet fejlesztése, általános gyógyszerészeti doktrína létrehozása Európában.
2. A kórházakban dolgozó gyógyszerészek helyzetének és szerepének megerősítése.
3. Felkelteni az érdeklődést a kórházi gyógyszerészek iránt az EU tagállamai és hatóságai körében.
4. Elősegíteni az együttműködést Európa más gyógyszerészeti szervezeteivel, társaságaival.

A szövetség szervezeti élete

A szövetség legmagasabb fóruma a közgyűlés, amelyet évente hív össze. Ezen a tagsországok delegációi vesznek részt. Itt lehetőség van arra, hogy összevegyék a saját kórházi gyógyszerészeti tevékenység szakmai színvonalát a többi országok hasonló tevékenységével. A közgyűlések közötti időszakban a szövetség elnöksége dolgozik, negyedévente tart üléseket. Az elnökség szoros kapcsolatot tart fenn az EU gyógyszerészeti testületeivel, az ipari gyógyszereszek szervezetével, a WHO Europarm fórumával, az amerikai kórházi gyógyszerészek társaságával és más szakmai testü-

letekkel.

A szövetség évente rendezi európai kongresszusát, amelyen 1700-2100 kórházi gyógyszerész vesz részt. A kongresszusok általában olyan témákkal foglalkoznak, amelyek aktuálisak a kórházi gyógyszerészeti gyakorlat szempontjából.

A szövetségnek saját folyóiratai vannak, amelyeket két-havonta jelentetnek meg és a tagállamok minden kórházi gyógyszerésze térítésmentesen megkap.

Ötévente felmérés készül arra vonatkozóan, hogy milyen az európai kórházi gyógyszerészet szakmai színvonalára. A felmérés kérdőíves megoldással történik. A kérdések feldolgozása után valamennyi tagállam megkapja a feldolgozás eredményét. Az eredményekből olyan következtetések vonhatók le, hogy egy adott ország kórházi gyógyszerészete milyen szakmai helyet foglal el a többi országhoz képest.

A Magyar Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság szakmai, tudományos szervezete. 145 kórház intézeti gyógyszerésztáraitak munkatársait kb. 400 gyógyszerészt képvisel. Tevékenységét törvények, rendeletek és módszertani levelek alapján végzi.

Intézeti gyógyszerészek tevékenységének jogi környezete

2006 végén fogadta el a Magyar Parlament a 2006. évi XCVIII. Törvényt a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól. A törvény szerint az intézeti gyógyszerésztár a fekvőbeteg gyógyintézet részeként működő intézeti és közvetlen lakossági gyógyszerellátási feladatokat ellátó egészségügyi intézmény. Az intézeti gyógyszer-

tár működésének részletes szakmai szabályait, személyi és tárgyi feltételeit, nyilvántartási kötelezettségeit, az intézeti és közvetlen lakossági gyógyszerellátási feladatok elkülönítésével összefüggő részletes szabályokat az egészségügyi miniszter rendeletben fogja szabályozni. Jelenleg még a 34/2000 EüM rendelet alapján dolgoznak az intézeti gyógyszertárak. Ennek alapján a kórházban, a gyógyító-megelőző tevékenység folytatása során biztosítani kell, hogy a beteg a gyógykezeléséhez szükséges és Magyarországon alkalmazható gyógyszerhez – ideértve a magisztrális, a galenusi és a külön jogszabályban meghatározott egyedi engedély alapján rendelhető gyógyszereket is – hozzájuthasson. A kórházi gyógyszerellátást úgy kell megszervezni, hogy a szakszerűség, a folyamatosság és a gazdaságosság általános szempontjai együttesen érvényesüljenek.

Az Országos Gyógyszerészeti Intézet két módszertani levele érdemel említést, amelyek az intézeti gyógyszertárak speciális tevékenységeit segítik. Az egyik a keverékinfúziók a másik a citosztatikus keverékinfúziók előállítására vonatkozó általános szabályokat tartalmazza.

Az intézeti gyógyszertárak alap és speciális tevékenységet folytatnak. Speciális tevékenység csak azokon a helyeken ahol erre a személyi és tárgyi feltételek adóttak.

Alaptevékenység szerint 3 kategóriába sorolhatók

1. Törzskönyvezett gyógyszerek, valamint más gyógyszertárban készített galenusi és magisztrális gyógyszerek kiszolgáltatására.
2. Törzskönyvezett gyógyszerek, galenusi és magisztrális gyógyszerek készítése és kiszolgáltatására.
3. Törzskönyvezett gyógyszerek, galenusi és magisztrális gyógyszerek, parenterális oldatok készítése és kiszolgáltatására.

Intézeti gyógyszertárban végezhető speciális szaktevékenység

1. Keverékinfúziókat /citosztatikus keverékinfúziók kivételével/ készítő tevékenység.
2. Keverékinfúziókat, köztük citosztatikumokat is készítő tevékenység.
3. Vényforgalmat lebonyolító intézeti gyógyszerellátó részleg.
4. Betegorientált gyógyszerkiadást végző tevékenység.
5. Betegágy melletti gyógyszerész tanácsadó tevékenység.

Az intézeti gyógyszertárak ellátási köre nem egységes.

Az alábbi ellátási körök fordulnak elő:

1. Gyári gyógyszerkészítmények.
2. Magisztrális gyógyszerkészítmények.
3. Gyógytápszerek.
4. Szerobakteriológiai készítmények.
5. Vegyszer, labor diagnosztikumok.
6. Kötszer, sebészeti varróanyagok.
7. Fertőtlenítők.
8. Vérvkészítmények.

Az intézeti gyógyszertárak operatív tevékenysége az alábbiakban foglalható össze:

Gyógyszerrendelés, tárolás, készletezés

Bizonyos értékhatárok felett a rendelés irányított, ugyanis alkalmazni kell a közbeszerzési törvény szabályait.

Lehetőség van azonban mind a gyártótól mind a nagykereskedelemtől gyógyszert rendelni. Azzal a legkisebb készlettel kell dolgozni, amellyel biztosítani lehet a zavartalan gyógyszerellátást.

Gyógyszerkiadás

A hagyományos osztályorientált gyógyszerkiadási rendszer jellemző az intézeti gyógyszertárakra. Ennek több hátránya van mint előnye. A gyógyító osztályon ellenőrizhetetlen készletek halmozhatnak fel és a betegek gyógyszeres terápiája gyógyszerész kontroll nélkül történik. Törekvés van arra, hogy ezt a kiadási rendszert felváltsa a betegorientált gyógyszerkiadási rendszer. Növekszik azon gyógyszertárak száma ahol erre a rendszerre térnek át. Ebben a rendszerben az intézeti gyógyszertár egyéni rendelés alapján szállítja a gyógyszert 24 órás időtartamra. Lehetőség adódik a gyógyszerész számára a helyettesíthetőségre, a gyógyszer adagjának, az adagolási intervallumnak, az esetleges kölcsönhatások ismeretében javaslatot tenni a terápia megváltoztatására. A gyógyszer útja a gyógyszertártól a betegig biztonságosabban követhető.

Gyógyszerkészítés

Az egyes orvosi szakmáknak különböző a magisztrális gyógyszerkészítés iránti igényük. Ez határozza meg az intézeti gyógyszertárak ezen tevékenységét. Általában elmondható, hogy az egyéni rendelések alapján történő gyógyszerkészítés a meghatározó a speciális kórházi magisztrális készítmények mellett.

Gyógyszerszolgáltatás követése

Szinte valamennyi intézeti gyógyszertárra vonatkozik, hogy a tevékenység rögzítése elektronikus úton történik. Havonta vagy gyakrabban gazdálkodási mérleget készít és az eredményről tájékoztatja a kórház vezetését és az egyes gyógyító osztályokat. A számítógépes rendszerek képesek bármilyen egyéb információval szolgálni. Tekintettel arra, hogy az egyes gyógyító osztályok meghatározott gyógyszerkerettel rendelkeznek, számukra ez az információadás igen fontos.

Gyógyszerinformáció

Az intézeti gyógyszertáraknak rendelkezniük olyan elektronikus vagy írott adatbázisokkal, hogy bármikor tudjanak információt adni a gyógyszer terápiával kapcsolatos kérdésekre. Hazai aktuális adatbázisok állnak rendelkezésre a magyar gyógyszerkincsre vonatkozóan. Előfordulhatnak kérdések az európai gyógyszerekkel kapcsolatosan is, amelyekre a kórházi gyógyszerészeknek tudni kell válaszolni. Erre vonatkozó adatbázissal is rendelkeznie kell az intézeti gyógyszertárnak.